

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت

محمدعلی چنارانی

سرشناسه: چنارانی، محمدعلی، ۱۳۳۸ -
 عنوان و نام پدیدآور: امام رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت / محمدعلی چنارانی.
 مشخصات نشر: قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۱۵۲ ص.
 شابک: 978-964-514-249-8
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: علی بن موسی علیه السلام امام هشتم، ۹۱۵۳ - ۲۰۳ ق. — نظر اهل سنت
 شناسه افزوده: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش‌های اسلامی
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ الف۸ ج۹ / BP۴۷
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۴۳۲۲۰

امام رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت

کد: ۱۸۲۷

نویسنده: محمدعلی چنارانی

ویراستار: ابوذر هدایتی

صفحه آرا: سمیه مرادی

تهیه کننده و ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

طراح جلد: حمید حاجی رمضانعلی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۲۰۰

بها: ۴۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

تلفن: ۲۹۱۵۵۱۱ - ۲۵۱۰ سامانه ارتباطات: ۲۹۱۵۵۱۰

تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین

تلفن: ۲۲۰۱۴۷۲۸ - ۲۱۰۲۱ نامبر: ۲۲۱۶۴۹۹۷

دفتر خراسان: مشهد - خیابان امام خمینی علیه السلام، انتهای باغ ملی،

ساختمان صبا، طبقه سوم

تلفن: ۲۲۱۵۱۰۸ - ۵۱۱۰ نامبر: ۲۲۱۵۱۰۶

www.irc.ir info@irc.ir

شابک: 978-964-514-249-8 ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۴۹-۸

فهرست مطالب

۷	درآمد
۹	فصل اول: شناسنامه امام رضا علیه السلام
۹	تبار امام رضا علیه السلام
۱۰	مادر امام رضا علیه السلام
۱۱	همسر امام رضا علیه السلام
۱۱	فرزندان امام رضا علیه السلام
۱۲	کنیه و القاب امام رضا علیه السلام
۱۳	چگونه امام، لقب رضا گرفت؟
۱۵	ولادت امام رضا علیه السلام
۱۶	مژده رسول خدا صلی الله علیه و آله
۱۶	معجزه دوران بارداری
۱۶	مناجات کردن، هنگام تولد
۱۷	واژه امام در کلام اهل سنت
۱۷	امامت امام رضا علیه السلام در منابع اهل سنت
۲۱	فصل دوم: شخصیت علمی امام رضا علیه السلام
۲۲	جایگاه علمی امام از دیدگاه اهل سنت

فصل سوم: پیشگویی‌ها و کرامات امام رضا علیه السلام..... ۲۹

الف) پیشگویی‌ها..... ۲۹

پیروز نشدن هارون بر امام..... ۲۹

کشته شدن امین به دست مأمون..... ۳۰

در راه بودن دو فرزند..... ۳۰

فرماندار شدن جعفر علوی..... ۳۱

جانشین امام علیه السلام..... ۳۱

سقوط برمکیان..... ۳۲

آگاهی از خواسته‌های درونی..... ۳۲

آرامگاه امام و هارون..... ۳۳

ناپایداری ولایت عهدی..... ۳۴

سفر بی بازگشت..... ۳۴

آخرین پیشگویی..... ۳۴

ب) کرامات..... ۳۵

آگاهی امام به زبان‌های گوناگون..... ۳۵

سخن گفتن امام به زبان زاید سندی..... ۳۵

امام و درخواست باران..... ۳۶

زنده شدن شیرها..... ۳۹

فصل چهارم: جلسات مناظره امام با سران دیگر ادیان..... ۴۳

هدف مأمون از مناظره‌ها..... ۴۵

فراخوان برای مناظره با امام..... ۴۵

نتیجه این محافل علمی..... ۴۷

مناظره ساختگی..... ۴۹

فصل پنجم: امام رضا علیه السلام در آینه اندیشه‌ها..... ۵۱

فصل ششم: حاکمان دوران امامت..... ۵۹

اختلاف امین و مأمون..... ۶۰

سر نوشت امین..... ۶۱

۶۲.....	شخصیت مأمون در مدارک اهل سنت
۶۴.....	اوضاع سیاسی و اجتماعی زمان مأمون
۶۵.....	جایگاه اجتماعی مأمون
۶۶.....	مذهب اعتزال مأمون
۶۷.....	خلق قرآن
۶۸.....	تشیع مأمون
۷۱.....	نقد و بررسی
۷۳.....	فصل هفتم: ولایت عهدی امام رضا (ع)
۷۳.....	طراح ولایت عهدی کیست؟
۷۵.....	اهداف مأمون
۷۶.....	۱. ایستادگی و مهریانی میان علویان و عباسیان
۷۶.....	۲. آرام کردن ملوکیان و جلوگیری از شورش آنان
۷۸.....	۳. مشروع جلوه دادن خلافت خود
۷۸.....	آیا مأمون در پیشنهاد خود صادق بوده است؟
۸۲.....	مراسم ولایت عهدی
۸۴.....	سخنان امام در مراسم ولایت عهدی
۸۵.....	دلایل ناخشنودی امام از ولایت عهدی
۸۶.....	مخالفان ولایت عهدی
۸۷.....	به سان پیامبر در نماز عید
۹۱.....	فصل هشتم: اخلاق امام رضا (ع)
۹۲.....	اخلاق امام از دیدگاه بزرگان اهل سنت
۹۷.....	اخلاق امام رضا (ع) در شعر شاعران
۱۰۵.....	فصل نهم: حدیثی با سند زرین
۱۰۶.....	نویسندگان حدیث سلسله الذهب
۱۰۶.....	نخستین گزارشگر حدیث سلسله الذهب
۱۰۶.....	امام رضا (ع) در نیشابور
۱۰۸.....	آیا از این روایت چیزی حذف کرده اند؟
۱۱۰.....	شفابخش بودن حدیث سلسله الذهب

فصل دهم: عروج ملکوتی..... ۱۱۵

زمان شهادت امام رضا علیه السلام..... ۱۱۵

مکان شهادت امام علیه السلام..... ۱۱۶

عمر امام در هنگام شهادت..... ۱۱۷

چگونگی شهادت امام رضا علیه السلام..... ۱۱۷

نقد این نظریه..... ۱۱۸

واژه شهادت..... ۱۲۱

فصل یازدهم: آرامگاه امام رضا علیه السلام در بیان اهل سنت..... ۱۲۳

فصل دوازدهم: فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام در برخی روایات اهل سنت..... ۱۲۹

بزرگان اهل سنت که امام رضا علیه السلام را زیارت کرده‌اند..... ۱۳۳

خاستگاه امام از دوستانش..... ۱۳۷

کتاب‌نامه..... ۱۳۹

درآمد

از دریچه نگاه شیخ امامان بزرگوار، الگو و اسوه‌های فکری، اعتقادی، عملی و اخلاقی بوده‌اند و گفتار و رفتار، دیدار و تقریر ایشان دلیل و برهان شرعی است. از این رو، نجات و سعادت تنها در گرو پیروی کردن از آنان است.

یکی از آن ارجمندان که در گفتار و رفتار، راه و الگوی عملی مردم است، حضرت امام علی موسی الرضا علیه السلام است؛ امامی که اخلاق رسول خدا صلی الله علیه و آله و نیاکان گرامی را در وجود خود دارد.

از آنجا که مبدا گفته شود، معرفی آن والامقام تنها در مدارک شیعیان آمده است، بر آن شدم تا در این کتاب، به معرفی شخصیت آن امام رئوف و مهربان، از مدارک اهل سنت بپردازم. گفتنی است در این نوشته، کوشیده‌ام تا با بهره‌گیری از مجموعه آنچه اهل سنت یاد کرده و در دسترس بوده است، گلی از بوستان معطر را به پیروان و عاشقان آن حضرت هدیه کنم.

به راستی، اگر معارف اسلام و از آن جمله، روش‌های رضوی، آن‌گونه که وجود دارند، شناسانده شوند و به آنها عمل گردد، سربلندی جامعه قرآنی و

عزت انسانی محقق خواهد شد و انسان‌ها دوستدار رهبران راستین الهی خواهند گردید و هرگز از مدعیان دروغین و بیگانگان پیروی نخواهند کرد.

امیدوارم که با این قلم نارسا، در شناساندن شخصیت امام رضا (ع) از دیدگاه اهل سنت موفق بوده باشم تا رضایت پروردگار، شفاعت آن امام مهربان و هدایتگر و نیز خشنودی خوانندگان را سبب شود. ان شاء الله.

این نوشتار در دوازده فصل تنظیم شده است.

ما نیز همانند خواجه عبدالله انصاری همواره این گونه دعا می‌کنیم: «خدایا، دلی ده که در کار تو جان بازیم؛ و جانی ده که در کار آن جهان سازیم؛ دانایی ده که از راه نیفتیم؛ بینایی ده تا در چاه نیفتیم».^۱

در پایان بر خود لازم می‌دانم، از همه افرادی که وظیفه حروف‌چینی، ویرایش، صفحه‌پردازی و کارهای مربوط به چاپ، نشر و توزیع بر دوش آنها بوده است، صمیمانه سپاس گزارم. همچنین برای کسانی که جهت نشر فرهنگ ناب و اصیل اهل بیت (ع)، با تبذیر و تشویق دیگران درباره این کتاب تلاش کرده‌اند، از پروردگار برای ایشان اجر جزیل خواستارم.

امید است، این نوشته توانسته باشد شعاعی هر چند اندک از پرتو همواره فروزنده امام را بتاباند و این تلاش رضایت ایشان را فراهم آورد.